

Komornik dostarczy korespondencję, gdy listonosz nie będzie skuteczny

Przedsiębiorca wpisany do CEIDG od 1 lipca br. będzie musiał zawiadamiać sąd o każdej zmianie adresu do doręczeń. To zmiana, jaką niesie ze sobą nowelizacja kodeksu postępowania cywilnego

Anna Grudzień-Kurpiewska
radca prawny, doradca
restrukturyzacyjny
Kancelaria Radcy Prawnego
Anna Grudzień-Kurpiewska

Rewolucyjne zmiany w zakresie doręczeń sądowych przyniosła już wcześniej nowelizacja kodeksu postępowania administracyjnego z 2019 r. Przede wszystkim zlikwidowała tzw. fikcję doręczenia, która polegała na tym, że przesyłka sądowa awizowana dwukrotnie i powracająca do sądu z adnotacją „nie podjęto w terminie” uważana była za skutecznie doręczoną. Powodowało to wiele problemów faktycznych i proceduralnych. Zdarzało się bowiem, że ludzie dowiadawali się o prowadzonych wobec nich postępowaniach po kilku latach czy na etapie postępowania egzekucyjnego. Nowela z 2019 r. wprowadziła zasadę, według której niemożność doręczenia przez sąd przesyłki powodowała obowiązek dostarczenia jej przez komornika sądowego. W tym celu sąd przekazywał przesyłkę adresowaną do pozwanego powodowi. Powód natomiast zlecał jej doręczenie poprzez komornika.

Wyjątkiem od tej zasady było i jest doręczanie podmiotom wpisanym do rejestru sądowego. Doręczanie następuje na adres ujawniony w rejestrze. Wówczas skutek doręczenia następuje pomimo braku faktycznego doręczenia, chyba że inny adres jest znany sądowi.

Co się zmieni

Ustawa z 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw precyzuje przepisy dotyczące doręczeń, skupiając się na naprawie tej ich czę-

ści, która sprawiała najczęściej problemów. Istotnym aspektem zmian jest to, że dotyczą one przedsiębiorców wpisanych do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG). Do art. 136 kodeksu postępowania cywilnego (dalej: k.p.c.), stanowiącego o obowiązku stron informowania sądu o zmianie miejsca zamieszkania, dodano par. 5, zgodnie z którym strona będąca przedsiębiorcą wpisanym do CEIDG ma obowiązek zawiadamiać sąd o każdej zmianie adresu do doręczeń. A zatem jeśli osoba prowadząca działalność gospodarczą zmieni dane o swoim miejscu zamieszkania w CEIDG, to powinna poinformować o tej zmianie sądy we wszystkich toczących się już postępowaniach. Niedopełnienie tego obowiązku spowoduje, że sąd pozostawi przesyłkę w aktach ze skutkiem doręczenia.

PRZYKŁAD 1

Sąd też musi wiedzieć

Pan Jan prowadzi sklep spożywczy. W tym celu najmował od spółki ABC lokal użytkowy. Wszedł jednak w konflikt z wynajmującym dotyczący kosztów za ogrzewanie. Spółka pozwała pana Jana do sądu. Już w trakcie trwającego procesu pan Jan wypowiedział umowę najmu i znalazł nowy lokal na prowadzenie działalności. Zmianę tę ujawnił w CEIDG. Zapomniał jednak wskazać nowego adresu w sądzie.

W rezultacie sąd pozostawi kierowaną do pana Jana korespondencję wysłaną na poprzedni adres w aktach sądowych ze skutkiem doręczenia. To może spowodować, że pan Jan nie otrzyma korespondencji i przegra proces.

Od powyższej zasady przepisy przewidują wyjątek. Otóż jeżeli stronie będącej przedsiębiorcą wpisanym do CEIDG nie można doręczyć pierwszego pisma w sprawie ze względu na nieujawnienie w tej ewidencji zmiany adresu do doręczeń, pismo to doręcza się na adres, pod którym strona zamieszkuje. W razie potrzeby doręczenia stronie pisma przez komornika koszty doręczenia obciążają tę stronę niezależnie od wyniku sprawy.

Dla powoda ważne jest jednak, że doręczeń przez komornika nie stosuje się, jeśli pomimo nieodebrania przez adresata korespondencji aktualność wskazanego w pozwie adresu pozwanego nie budzi wątpliwości (art. 139 par. 1¹ k.p.c.). Warto zatem dostarczyć sądowi dowody na tę okoliczność, np. potwierdzenie doręczenia wezwania do zapłaty czy innej korespondencji wysłanej pozwanemu na adres wskazany w pozwie.

Bez możliwości zwrotu pisma

Nowelizacja wprowadza jeszcze dwie istotne zmiany dotyczące stron postępowania sądowego.

► Pierwsza dotyczy powoda: w przypadku doręczenia zastępczego przez komornika powód nie ma już możliwości zwrotu pisma do sądu ze wskazaniem innego adresu pozwanego.

► Druga dotyczy pozwanego i ma kolosalne znaczenie. W przypadku wykazania przez powoda (dowodem na piśmie), że pozwany zamieszkuje pod adresem wskazanym w pozwie, korespondencję uważa się za doręczoną już za pierwszym razem. Późniejsze doręczenie tej korespondencji przez komornika na ten sam adres nie powoduje ponownego rozpoczęcia biegu terminów, które ustawa wiąże z doręczeniem.

PRZYKŁAD 2

Nieudane unikanie

Pani Anna mieszka od urodzenia w Warszawie przy ul. Stołecznej 1. Nie spodziewała się żadnej korespondencji z sądu. Bardzo się wystraszyła, kiedy przyniósł ją listonosz, i postanowiła, że nie będzie odbierać listu. W efekcie powód podjął próbę doręczenia pani Annie listu przy pomocy komornika. Komornik doręczył list i potwierdził, że adres pani Anny jest tożsamy z tym wskazanym w pozwie. W związku z tym skutek doręczenia listu dla pani Anny nastąpi już za pierwszym razem, a zatem wówczas, gdy kobieta faktycznie tego listu nie odebrała. Powyższe spowoduje, że może jej upłynąć termin do ewentualnej odpowiedzi na wniosek, pozew czy sprzeciw od nakazu zapłaty.

Obecnie takie zachowanie pozwanego spowoduje, że upłynie mu termin na złożenie sprzeciwu, odpowiedzi na pozew lub innego pisma, co, jak wiemy, niesie ze sobą negatywne konsekwencje. Ustawodawca zapobiega zatem nierzetelnemu zachowaniu pozwanych, którzy nie odbierali korespondencji, mimo że zamieszkiwali pod adresem wskazanym w pozwie. Dochodziło wówczas do doręczeń przez komornika, co wydłużało postępowanie i generowało dodatkowe koszty.

Podstawa prawna

- ustawa z 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 614)
- art. 136 par. 5, art. 139 par. 1¹ ustawy z 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1805; ost.zm. Dz.U. z 2023 r. poz. 403)